

ČESKÁ LITURGICKÁ HUDBA PO II. VATIKÁNSKÉM KONCILU

PhDr. Leona Saláková, Ph.D.

RESUMÉ

Pokoncilní období až do současnosti je v naší zemi determinováno výraznou změnou společenských poměrů. Doba komunistické totality církvím nepřála, a proto i liturgická hudba přežívala v obtížných podmínkách. Změna politické situace po roce 1989 přinesla svobodu a s ní i rozmach obecně duchovní, ale i liturgické hudby.

Liturgické hudbě se věnuje šestá kapitola dokumentu II. vatikánského koncilu *Sacrosanctum Concilium* z roku 1963, závěry koncilu konkretizuje *Instrukce o hudbě v liturgii* zveřejněná roku 1967. Za vlastní zpěv římské církve se nadále považuje gregoriánský chorál, avšak nejsou vyloučeny ani ostatní formy, pokud odpovídají duchu liturgie. Koncil apeluje na aktivní zapojení bohoslužebného shromáždění, a ačkoliv mají být chrámové sbory zachovány, důležité je podporovat a rozvíjet lidový zpěv. Byla zrušena latina jako jediný liturgický jazyk ve prospěch národních jazyků. Vlastním hudebním nástrojem zůstávají varhany, ale nejsou vyloučeny ani žádné další nástroje v souladu s tradicí jednotlivých národů.

V období po II. vatikánském koncilu vzniklo v naší zemi nepřehledné množství liturgických děl a teprve čas ukáže, která z nich přežijí svou dobu. Zkoumanou problematiku proto nelze obsáhnout v plné šíři, proto se předkládaná práce zaměřuje pouze na díla významných českých skladatelů, která vznikla po II. vatikánském koncilu. Kritérium výběru skladatelů spočívá v jejich významu pro soudobou liturgickou hudbu, který jim přikládá dnešní doba. Jde o reprezentativní výběr skladatelů a jejich skladeb, který dokumentuje stav současné tvorby pro bohoslužbu i mimo ní.

Rozvoj liturgické hudby souvisí s religiozitou národa. V naší zemi již dlouhou dobu probíhá sekularizace, která využití liturgické hudby posouvá do jiné roviny. Úroveň hudby znějící při bohoslužbách odvisí na jednotlivcích, kteří s vysokým nasazením bojují s nepříznivými podmínkami doby. Skladby určené primárně pro liturgii se často přesouvají na koncertní pódia, kde sice ztrácejí na své účinnosti, ale alespoň tímto způsobem se s nimi má možnost široké publikum seznámit.